

Predgovor

Ohrabreni pozitivnim reakcijama na prijašnja izdanja knjige *Vodstvo: Teorija i praksa* ovo smo, četvrto, izdanje napisali s istim ciljem: da premostimo rascjep između, s jedne strane, često prejednostavnih popularnih pristupa vodstvu i, s druge strane, apstraktnijih teorijskih pristupa. Ovo izdanje, kao i ranija, pruža pregled i analizu izabranog broja teorija vodstva poklanjajući posebnu pažnju tome kako se svaki od teorijskih pristupa može primijeniti u stvarnim organizacijama. Zapravo je naša namjera istražiti kako teorija vodstva može unaprijediti i usmjeriti prakticiranje vodstva.

Iako su i u ovom izdanju knjige zadržana mnoga posebna obilježja iz ranijih izdanja, ono je prošireno kako bi obuhvatilo više tema, istraživačkih rezultata, upitnika, studije slučaja i svakodnevnih primjena. Format ovog izdanja odgovara formatu ranijih izdanja.

Ovo izmijenjeno izdanje sadrži novo poglavlje „Kultura i vodstvo” s pregledom najnovijih istraživanja o kulturi, njezinim obilježjima i načinima na koje kultura djeluje na proces vodstva. Ovo poglavlje raspravlja kako etnocentrizam i predrasude mogu predstavljati prepreku za uspješno vodstvo. Ono također opisuje kako se vodstvo razlikuje od kulture do kulture i koja se posebna obilježja vodstva smatraju opće-poželjnim ili nepoželjnim. Osim toga, poglavlje sadrži i upitnik samo-procjene koji će vam pomoći u analizi sličnosti i razlika između vaše predodžbe kulture i predodžba ljudi iz drugih kultura.

Druga je novost ovog izdanja poglavlje „Žene i vodstvo” u kojem se raspravlja o stilu vodstva i uspješnosti vođa žena i muškarca, uzrocima prepreke staklenog stropa i podacima o tome kako je prepreka staklenog stropa prevladana u organizacijskom okruženju. Kako bismo bolje razumjeli vlastite stavove o ženama vođama, ovo poglavlje sadr-

ži i novi upitnik koji se zasniva na testu implicitnih asocijacija.

Treće, promijenjeno je poglavlje „Timsko vodstvo” kako bi se više naglasio model timskog vodstva i kako bi se oslikalo kako se taj model može iskoristiti u organizacijama. Ovo poglavlje smješta vodstvo u središte uspješnih timova pružajući vođama mentalni zemljovid koji mogu slijediti pri predviđanju problema tima i pokušajima rješavanja.

Četvrto, bitne promjene učinjene su u poglavlju „Psihodinamski pristup”. Ovo poglavlje potiče vođe i sljedbenike da osvijeste svoju ličnosti kako bi bolje razumjeli svoj stil vodstva i reakcije drugih. U ovom je poglavlju posebna pozornost posvećena tipovima ličnosti i kako su one povezane sa uspješnošću vodstva.

Konačno, četvrto izdanje sadrži nalaze novih istraživanja, nove slike i tablice, dodatne primjene na temelju istraživanja i proširene rasprave izabranih tema, uključujući izvore moći, emocionalnu inteligenciju i pet postupaka uzornog vodstva od Kouzesa i Posnera. Kao i u slučaju ranijih izdanja, opći je cilj knjige „Vodstvo: teorija i praksa” unaprijediti naše razumijevanje mnogih različitih pristupa vodstvu i načinima uspješnog vodstva.

POSEBNA OBILJEŽJA

Iako se u tekstu prikazuje i analizira široki raspon istraživanja vodstva, mnogo je truda uloženo kako bi se građa predstavila jasno, sažeto i zanimljivo. Recenzenti knjige su kao jednu od njezinih najvećih prednosti dosljedno komentirali jasan stil. Knjiga je čitateljima, osim po stilu pisanja, pristupačna i po nekoliko drugih obilježja.

- Svako poglavlje slijedi istu strukturu u kojoj se prvo iznosi teorija, a potom praksa.
- Svako poglavlje sadrži raspravu o prednostima i nedostacima pristupa i pomaže čitatelju u određivanju relativne vrijednosti svakog pristupa.
- Svako poglavlje sadrži primijenjeni dio u kojem se raspravlja o praktičnim vidovima pristupa i kako se pojedini pristup može iskoristiti u današnjim organizacijskim okruženjima.
- Kako bi se prikazale uobičajene dvojbe i pitanja povezana s

vodstvom, svako poglavlje sadrži i tri ogledna primjera. Nakon opisa svakog slučaja slijede pitanja koja potiču na razmišljanje i pomažu čitateljima u tumačenju slučaja.

- Svako poglavlje sadrži i upitnik samoprocjene kako bi se čitateljima pomoglo u primjeni pristupa na vlastiti stil vodstva ili slučaj.
- Slike i tablice predočuju sadržaj teorije i pojašnjavaju ideje.

Pomoću ovih posebnih obilježja knjige nastojalo se postići usmjerenost na bitno te razumljivost i primjenjivost teksta.

ČITATELJSTVO

Ova knjiga sadrži temeljit prikaz teorije vodstva i raspravu o primjeni teorije u stvarnim životnim situacijama. Dakle, knjiga je namijenjena prijediplomskoj i poslijediplomskoj nastavi iz menadžmenta, vodstva, poslovanja, vodstva u obrazovanju, javnoj upravi, zdravstvu i socijalnom radu, pravosuđu, industrijskoj i organizacijskoj psihologiji, komunikologiji, religiji, obrazovanju u području agrikulture, političkim i vojnim znanostima, cijeloživotnom obrazovanju i razvoju. Knjiga je osobito prikladna kao dodatna literatura za obvezne poslovne kolegije ili kao pregledni tekst za MBA studije. Ova će knjiga biti korisna i kao tekst za studentske aktivnosti, cjeloživotno obrazovanje, dodatno obrazovanje i druge programe razvoja vodstva.

ZAHVALE

Mnogi su ljudi izravno ili neizravno pridonijeli razvoju četvrtog izdanja ove knjige. Ponajprije želim zahvaliti darovitim ljudima u *Sage Publications*, uključujući urednika Ala Brucknera i pomoćnu urednicu Denise Simons za njihovo vodstvo i ohrabivanje. Kao i uvijek, posebna zahvala ide Mary Ann Vail čiji su vrijeme, energija i uvid znatno pridonijeli kvaliteti projekta i osigurali njegov uspjeh. Za vrlo kvalitetan rad tijekom faze produkcije želim zahvaliti i urednici za autorska prava Anne Peschke te izvršnoj urednici Diane Foster. Svaka od njih je na svoj jedinstven način dala vrijedan doprinos ovom četvrtom izdanju.

Drugo, ovo je izdanje obogaćeno priložima troje ljudi koji su napisali pojedina poglavlja: Susan Kogler Hill (Državno Sveučilište Cleve-

land), koja je u potpunosti promijenila poglavlje o timskom vodstvu, Crystal Hoyt (Sveučilište Richmond), koja je napisala novo poglavlje o ženama i vodstvu, te Ernest Stech (Državno Sveučilište Arizona), koji je u potpunosti promijenio poglavlje o psihodinamskom pristupu vodstvu.

Za detaljne recenzije četvrtog izdanja želim zahvaliti sljedećim recenzentima:

- Vesna Beck, Nova Southeastern University
- Barry L. Boyd, Texas A&M University
- Reginald Bruce, University of Louisville
- Robert E. Colvin, Christopher Newport University
- James Farr, The Pennsylvania State University
- Garry L. Kleemann, Arizona State University
- Rich Margerum, University of Oregon
- Dianna Newbern, Texas Christian University
- Tanya Settles, University of Texas at San Antonio
- Tom, Shileds, University of Richmond
- Taggart Smith, Purdue University
- William B. Snavely, Miami University
- Elizabeth Watson, Humboldt State University
- Bruce E. Winston, Regent University

Njihove primjedbe neprocjenjivo su pridonijele usmjerenosti i suvremenosti ove knjige.

Potom sam zahvalan Mary Sully de Luque i Richardu Joyceu za detaljnu recenziju i povratne informacije te novom poglavlju „Kultura i vodstvo”. Osim toga, zahvalan sam Nicholasu Fortsonu, Joseu Reyna i Sahar Zaheer za njihov velik doprinos osmišljavanju i pisanju novih studija slučaja o kulturi i vodstvu.

Kao i prije, posebno priznanje ide Joan Kment zbog vješte uredničke pomoći. Jaon je bila uključena u uređivanje svakog izdanja knjige i njezini su doprinosi uvijek bili vrlo dragocjeni.

Konačno, želim zahvaliti i mnogim studentima prijediplomskih i diplomskih studija koje sam tijekom godina podučavao. Njihove neposredne primjedbe pomogle su mi u razjašnjavanju vlastita razmišljanja o vodstvu i potakle me na razradu razumljivih praktičnih implikacija teorija vodstva.